

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Cum servește statul publicul. — Adunarea generală a „Casei de Păstrare” S. A. Săliște. — Situația. — Impozite. Legea timbrului. — Ante-proiectul noului Codice de Comerț al României. — *Cronică*: Baneruta frauduloasă a Băncii Elino-Române din Brăila. Unificarea nomenclaturei vamale. O industrie rentabilă în Franța. Rezolvirea crizei de locuințe. Monopolul chibriturilor în Ungaria. — Cursul Dolorilor la București. — Aviz. — Publicațiune.

Cum servește statul publicul.

Nu ne îndoim că în alte state lucrurile vor fi mergând mai mult decât bine, de pot să se inițieze cu concursul statului, întreprinderi cu răsunet mondial: trecerea prin aer a oceanelor sau expedițiuni riscate la cei doi poli ai globului terestru. Se spune că peste frontieră, publicul e foarte exigent în ceea ce privește serviciile pe cari e obligat să i le aducă statul prin întreprinderile sale monopolizate. Pentru o întârziere de tren cauzând prejudicii unui călător sau pentru pierdere de bagaje încredințate pentru transport, statul sau societatea concesionară se execută îndată, despăgubind pe daunat. Se cunosc însă mizeriile pe cari le-a îndurat și le mai îndură comerțul nostru intern în privința transporturilor de mărfuri; iar dacă de câțva timp în urmă n'a mai fost lipsa de vagoane, faptul se datorește lipsei de producție și de transacțiuni. Sperăm că noul tarit feroviar de mărfuri, stabilizarea și o cât mai justă și promptă repartiție de vagoane să sporească transporturile de mărfuri. Nu mai vorbim de trenurile de persoane de pe liniile laterale, unde o călătorie — de exemplu pe linia Sibiu—Alba-Iulia — se face și acum în aceleași condițiuni

ca în timpul războiului pe linia Iași—Crasna—Huși.

În notele de călătorie prin străinătate publicate prin ziarele noastre, se spune că telefoanele cari sunt într'un număr considerabil pe acolo, se află la îndemâna oricui, funcționând ireproșabil și în orice timp. Nu putem face altceva decât să-i fericim pe acei muritori. O legătură telefonică cu o localitate la 25 km. depărtare, trebuie s'o reclami poștei noastre cel puțin cu o jumătate oră înainte. Apoi felul cum se fac convorbirile. Pot afirma fără spirit răutăcios, că numai 4—5 la sută din convorbirile telefonice în afară de localitate, se fac în condițiuni multumitoare. Cât de dese sunt ocaziunile în comerț și mai ales în bancă, când numeroase chestiuni și afaceri se tratează, datorită naturei lor, numai cu telefonul, confirmându-se apoi în scris. Ori, cum te poți înțelege prin telefon când liniile acestui serviciu sunt primitiv și insuficient instalate și ținute. Deși prin presă s'a protestat și s'au făcut atențe autoritățile respective asupra slabei funcționări a telefoanelor, măsuri eficace vedem că nu s'au luat nici până în prezent. S'a pus vina pe personal, în majoritate de sex feminin, că dau întâietate grijelor de toaletă sau conversațiilor intercolegiale. Cauza acestei stări de lucruri e datorită mai puțin vinei personalului, ci din contră e desinteresul pe care îl pune statul, care nu mai face nici o îmbunătățire — mai ales în provincie — lăsând instalațiunile în aceeași stare de perfecționare ca în epoca care a urmat imediat după inventarea telefonului. Taxele poștale sunt exagerat de mari — reduse la paritatea

aurului sunt mai mari ca în vechea Românie dinaintea războiului. Baza logică și economică a acestui monopol — ca și a celorlalte — e să se evite concurența tocmai pentru un serviciu cât mai perfect și un venit sigur, din taxe cât mai moderate pentru stat. Interesele apărării naționale tot așa de bine le-ar putea servi și o societate concesionară. Publicul nu cere gratuitate, nu cere ajutor, cere numai echivalentul în servicii din partea statului, a taxelor destul de mari pe care le plătește.

Sibiu.

I. N. Bratu.

Adunarea generală a „Cassei de Păstrare“ S. A. Săliște.

În 30 Iunie a. e. a avut loc în sala festivă a școalelor din Săliște, adunarea generală a „Cassei de Păstrare“ S. A., participând un mare număr de acționari, dat fiind interesul cu care a fost așteptată. Au luat parte și acționari din Sibiu, în frunte cu dl C. Popp, director executiv, ca reprezentant al băncii „Albina“ din Sibiu.

La ora 15²⁰ președintele dl N. Comșa declară deschisă adunarea generală. Se cetește darea de seamă a anului de gestiune 1927 de către dl D. Lăpădat, din care rezultă că, deși totalul activului e în creștere față de anul precedent, bilanțul se încheie fără beneficiu, aceasta în urma amortizărilor însemnate pe cari a trebuit să le facă numita societate, care a încercat în timpul din urmă pierderi la întreprinderile sale comerciale și industriale. Se arată cauzele cari au pricinuit aceste pierderi, aceleași cari au contribuit la mersul atât de anevoios al întregii noastre industrii, precum și aranjamentul la care s'a ajuns cu Banca Națională a României și cu Banca „Albina“, în vederea asanării.

Se dă cuvântul dlui director C. Popp, care evidențiază faptul că, în epoca imediat de după războiu fiind abundență de numerar, acesta nu se mai putea plasa ușor cu un procent convenabil. Atunci multe din bănci — aproape majoritatea — au încercat crearea de întreprinderi comerciale și industriale, unde banul ar fi avut o mai mare rentabilitate, cu atât mai mult că se considera acest sprijin și ca o datorie națională. Nestabilitatea Leului și condițiunile prea puțin prielnice au făcut ca în locul frumoaselor perspective să apară deficite și chiar ruina. Cazul „Cassei de Păstrare“, spune Dsa, nu-i chiar alarmant și banca se poate reface pe deplin în decurs de trei ani, mai ales că are asigurat concursul Băncii Naționale a României și al Băncii

„Albina“. Dealtfel nici deponenții n'ar pierde în definitiv, căci acordându-li-se o dobândă redusă de 6% de exemplu, pe acest timp de tranziție, să nu uite că au fost timpuri când au luat o dobândă exagerată după depunerile lor, 15⁰—17⁰/₁₀ poate și mai mult. Roagă pe acționari să aprobe cu toții o moțiune a Dsale cu privire la asanare și să nu mai încerce alte soluțiuni și atitudini, cari pot aduce mai mult rău decât bine.

Vorbește apoi dl P. Drăghici, fost senator, persoană care prin funcțiunea administrativă pe care a ocupat-o mult timp în Săliște, se bucură de multă autoritate și simpatie în ținutul Marginei. Călăuzit de un sentiment nobil, dl Drăghici dă un rar exemplu de altruism, oferindu-și serviciile cu totul desinteresat pentru a conduce efectiv, ca un vechiu pilot cunoscător de locuri și oameni, această instituție veche în elipele cele mai intense și grele din viața sa. Dl Drăghici face și Dsa o expunere succintă a situației, intervențiilor și măsurilor pe care a găsit nimerit să le ia în calitate de administrator delegat și tratativele ce le-a dus prin localitățile învecinate cu deponenții. Asigură la rândul Dsale că situația actuală a băncii e perfect remediabilă și că bucurându-se și mai departe de liniște și încredere, considerând în plus și concursul celor două bănci, „Cassa de Păstrare“ se va reface într'un timp relativ scurt.

Se admit prin aclamațiune, mai multe propuneri în legătură și cu asanarea, precum și aceea de a se completa Comitetul de censored prin numirea a patru censored noi. Se mai propune o comisiune compusă din acționari, care să raporteze în termen de șase luni asupra cauzelor cari au determinat pierderile. La insistența unor acționari, se admite ca această comisiune să-și mai aleagă un expert-contabil în persoana dlui S. Cioranu din Cluj.

Cu acestea adunarea generală s'a terminat.

I. B.

Situația.

Știrile alarmante din săptămâna trecută s'au împrăștiat. Situația tot nehotărîtă a rămas. Un lucru s'a remarcat însă, și anume: că neșansa înfăptuirii stabilizării pune guvernul într'o situație critică. Intorsătura în spre bine nu are altă bază, decât optimismul manifestat de cercurile guvernamentale. A fost destul să se asigure din partea unor cercuri înalte, că acordul cu Schröder pentru rentele antibelice s'a făcut și că în consecință Banca Angliei nu ne mai este contrară, iar câștigând concursul Băncii Angliei nici Banca Franței nu mai are nici o rezervă, și toată lumea

s'a hotărît să mai aștepte o săptămână. Se afirmă, că consiliul de miniștri de Joi, 5 crt. va decide convocarea parlamentului, iar pentru Sâmbătă se așteaptă sosirea delegaților străini.

Deoarece în vederea stabilizării în afară de multe tratative cu deosebire în țară — nu s'a luat nici o măsură nici pentru îmbunătățirea situației economice și financiare, și nici pentru aranjarea multelor miliarde ce le datorează statul particularilor și a altor chestiuni ținute în suspens pentru vecie, întreaga operă a stabilizării chiar dacă s'ar înfăptui, în viitorul apropiat nu poate să aducă nici un folos vieții economice. Leul va rămâne stabil de frica oficiului de devaluații, iar străinătatea cunoscându-ne năravul nu va cuteza să ne atace valuta. Apropos la aceasta țin să amintesc, că un director de bancă cu situație foarte importantă, a declarat unui prieten, că mulțumită faptului că străinătatea cunoscându-ne năravul, nu a îndrăznit să speculeze hârtiile noastre de bursă, ale căror cursuri erau foarte scăzute. În felul acesta am scăpat de pericolul de a ne scoate din țară valorile pe prețuri de nimic.

De actualitate este apropiata campanie de export a cerealelor. Cu deosebire foile opoziției se arată îngrijorate de lipsa capitalului necesar exportului. Într'unu interviu acordat de dl profesor Em. Brancovici D-sa arată că semnele de până acum ne îndreptățesc a conta pe o recoltă bună. Cu toată lipsa de vagoane și situația grea a înmagazinărilor din gări, exportul își va găsi căile trebuincioase, iar cerealele gata fiind aur, bani pentru ele se găsească destui și estini, cu deosebire din străinătate.

*

În legătură cu ultimele faze ale tratativelor stabilizării bursa a fost cam îngrijorată. În ziua de Sf. Petru cursurile au suportat scăderi simțitoare, ajungând Banca Națională la 13.000, Banca Românească 1250, Creditul Industrial 1175, STB. 1200, Reșița 900. Scăderile au fost generale, Sâmbătă după Sf. Petru apărând în ziare știri mai bune cursurile și-au revenit, menținându-se pe loc. Se remarcă lipsa de cumpărători mai vâjjoși.

Săptămâna aceasta și rentele au avut scăderi. Improprietărea 62¹/₄, Refacerea 68, Unirei 68, Național 80, Urbane București 61³/₄, Rurale 5⁰/₁₀ 62¹/₂.

*

Scrisuri fonciare:

5⁰/₁₀ Urbane București. Sunt emise de către Soc. Creditul Funciar Urban din București (care funcționează în virtutea legii din 19/III 1926, publicată în Monitorul Oficial Nr. 66 din 20/III 1926) pe baza împrumuturilor ipotecare acordate de societate proprietarilor de case urbane.

Cuponul este scadent I—VII. Tragerile se țin în XII—VI. La finea anului 1927 au fost în circulație scrisuri în valoare de 953,580.300. Din raportul consiliului de administrație reiese, că Ardealul datorează Creditului Urban cca 9,600.000 Lei dați orașelor Brașov, Cluj, Sibiu, Timișoara. Pe emisiunile dinainte de războiu valuta este stipulată în Lei ☉ — Fres — Mărci. Toate titlurile emise astfel au o primă de 2—4⁰/₁₀. La împrumuturi de 20 ani anuitatea plus dobânda anuală fac cam 14⁰/₁₀ după capital.

Scrisuri fonciare rurale de 4⁰/₁₀ (emise înainte de războiu) și 5⁰/₁₀ (emise după războiu). Sunt emise de către Soc. civilă de credit funciar rural din București pe baza împrumuturilor ipotecare acordate de societate proprietarilor rurali pe moșii.

Cuponul este scadent în I—VII, tragerile sunt în XII—VI. La finea anului 1927 au fost în circulație

scrisuri 4 ⁰ / ₁₀	15,796.162
„ 5 ⁰ / ₁₀	807,985.047

Din raportul consiliului de administrație reiese că Ardealul datorează 9,500.000 plasati în județele Brașov, Hunedoara, Sălaj, Timiș-Torontal, Turda. La împrumuturi pe cca 15 ani, anuitatea plus dobânda anuală fac cca 18⁰/₁₀ după capital.

Ca și la Creditul Urban pe titlurile antibelice valuta este stipulată în Lei ☉, Fres, Mărci. Toate titlurile emise astfel au o primă de 2—4⁰/₁₀.

București.

Remizier.

Impozite. Legea timbrului.

Regimul impozitor al imobilelor noi construite.

Comisia Centrală Fiscală pentru contribuții directe în ședința sa dela 28 Iunie 1928 a hotărît următoarele:

1. Denitul imobilelor noi construite proprietatea Soc. anonime, cari imobile sunt scutite de impozitul pe clădiri, intră în compunerea beneficiului supus la impozitul comercial sau industrial ca și sumele ce se încasează în plus în cazul când venitul constatat de comisia de recensământ s'a sporit ulterior, în conformitate cu dispozițiunile adaosului la paragraful 79 din Instrucțiunile legii Contribuțiilor directe. Nu se pot invoca dispozițiile art. 85 din legea pentru încurajarea construirii de locuințe publicată în Monitorul Oficial din 3 Mai 1927, în sensul că venitul acestor imobile să se deducă din totalul venitului comercial sau industrial impozabil, întrucât deși prin art. 1 al legii sus citate se acordă înlesniri în general în vederea încurajării construirii de locuințe, art. 85 citat precizează în mod categoric că deducerea venitului clădirilor noi construite din ve-

nitul comercial sau industrial se aplică numai Societăților de construcții, nu și celorlalte societăți anonime.

2. Termenul de scutire de impozitul pe clădiri al imobilelor noi construite potrivit art. 17 pct. 2 din legea contribuțiilor directe curge cu începere dela data de când imobilul a devenit locuibil, iar scutirea se acordă dela data de când se face cerere de scutire, pe restul perioadei la care imobilul are drept la scutire.

* * *

Hotărârile comisiei centrale a timbrului.

3. Impozitul de 0,75% prevăzut de art. 15, § 1, al. 2 legea timbrului, fiind un impozit asupra garanției ipotecare dată de debitor creditorului său, el are a se aplica fără distincțiune, atât la ipotecile convenționale, cât și la cele obținute pe baza unei dispozițiuni legale, contra voinței debitorului, cum sunt ipotecile dobândite pe calea prenotărilor, făcute conform regulamentului cărților funduare.

4. Legea relativă la locuințele ieftine și sănătoase din 1910 neprevăzând nici o scutire generală pentru vânzările construcțiilor făcute pe baza acelei legi, ci din contra în art. 9 spunând în mod expres la taxele de înregistrare vânzările unor astfel de construcțiuni făcute de moștenitori pentru eșire din indiviziune, urmează ca scutirea de timbru acordată de art. 21 din legea din 1910 — care este consecință celei de mai sus — relativă la înființarea unei societăți comunale pentru construirea de locuințe în București, nu privește decât vânzările și revânzările de construcțiuni făcute de acea Societate particularilor și numai pentru construcțiunile cari nu și-au pierdut caracterul de locuințe economice (art. 5 din prima lege), iar nu și înstrăinările făcute de către particulari între ei, acestea fiind supuse — conform principiului de strictă aplicare a excepțiilor la taxele și impozitele prevăzute de legea timbrului.

5. Art. 5 § 17 supune la timbru de 10 și 20 Lei nu numai afiptele ce se transmit părților prin agenții de procedură ei și acele a căror întocmire este obligatorie după legea de procedură în vigoare.

Prin urmare conform acestui text vor fi supuse timbrului și afiptele ce se afișează la locurile determinate de procedura civilă.

6. Cambiile cu scadența la vedere se vor impune cu 0,50 la sută, întrucât ele pot fi înfățișate, după voința beneficiarului ori-când chiar la un termen mai mare de 6 luni (art. 305 cod. comercial).

7. Art. 132 și 138 cod. comercial prevăzând că constituirea și autorizarea de funcționare a

societăților anonime și în comandită pe acțiuni este subordonată condițiunei întreg capitalul social să fie subscris și trei zecimi din acest capital să fie vărsat, urmează că nu se va putea socoti drept capital social decât sumele ce prin actul constitutiv se prevede că se vor subscrie ulterior, acestea neputând fi considerate decât ca o sporire a capitalului inițial.

Față de acest principiu impozitul proporțional de 1 la sută prevăzut de art. 14, § 1 din legea timbrului pentru acțiunile societăților anonime sau în comandită cum și acelaș impozit prevăzut de art. 15, § 7 pentru capitalul social al menționatei societăți se va aplica numai la capitalul subscris la autorizarea lor de funcționare, cu mexpres prevede art. 14, § 1, al. 4, restul capitalului arătat în actul constitutiv că se va subscrie ulterior, considerat ca o sporire de capital, urmând a fi impus conform art. 14, § 1, al. 4 și 15 § 7, al. 12, în termen de trei luni dela deschiderea subscripției lui.

Dacă pentru aceste sporiri de capital se va fi plătit totuși impozitele cuvenite fiscoi chiar dela constituirea societăților, această plată anticipată a unor impozite nedatorite încă, nu ridică dreptul fiscoi de a cere diferența ce i s'ar cuveni, dacă în momentul când obligațiunea plăței acestor impozite ia ființă, legea în vigoare prevede un impozit mai mare decât cel plătit.

Ante-proiectul

noului Codice de Comerț al României.

(Urmare).

Titlul VIII.

Despre încheierea actelor de comerț și obligațiunile comerciale în general.

Art. 126. — Pentru validitatea actelor de comerț, exceptându-se cazurile arătate prin prezenta lege, nu este necesară redactarea lor în scris sau alte formalități.

Art. 127. — Dacă pentru vreun act, conform dispozițiunilor prezentei legi, este prescrisă o anumită formă, actul se va considera încheiat numai dacă s'a satisfăcut prescripția legală sau dacă s'a încheiat în forma convenită.

Art. 128. — Dacă contractul a fost semnat de partea care se obligă, contractul scris este valabil. Dacă vre-una din părți nu poate scrie, ea trebuie să confirme semnătura sa, făcută prin punere de deget, cu semnătura a doi martori, dintre care unul va scrie și numele părții care nu poate semna.

Art. 129. — Dacă pentru încheierea unui contract comercial se face ofertă, iar pentru accep-

țarea ei se stipulează un termen, cel care face oferta nu o poate retrage înainte de împlinirea aceluia termen, fie că părțile sunt prezente sau nu.

În lipsa unei astfel de stipulațiuni, oferta făcută între prezenți își pierde efectul, dacă nu s'a făcut îndată declarațiune de acceptare.

Art. 130. — Între persoane depărtate, dacă nu s'a fixat un anumit termen pentru acceptarea ofertei, proprietarul rămâne legat atâta timp cât este necesar pentru primirea răspunsului, între împrejurări ordinare.

La calcularea acestui timp, ce face oferta, poate să pornească dela presupunerea, că oferta sa a ajuns în timp normal la destinație.

Dacă declarațiunea de acceptare trimisă în timp normal ajunge la destinație după trecerea termenului de mai sus, contractul este nul: numai în cazul când propunătorul a comunicat între timp, sau îndată după primirea declarațiunii de acceptare celeilalte părți că-și retrage oferta sa.

Art. 131. — Oferta va fi considerată ca nefăcută, dacă revocarea ei ajunge la cunoștința celeilalte părți, înaintea ofertei sau odată cu aceasta.

Art. 132. — Acceptarea își pierde efectul, dacă revocarea ei ajunge la cunoștința ofertantului înainte de sosirea de acceptare sau concomitent cu aceasta.

În cazul când actul trebuie executat imediat, conform convențiunii părților, acceptațiunea nu se poate revoca, dacă executarea s'a început.

Art. 133. — În privința contractelor, cari au luat ființă între persoane depărtate, se consideră drept moment al încheerii lor: momentul declarațiunii de acceptare sau al predării de acceptației pentru expediere.

Art. 134. — Declarațiunea de acceptare cuprinzând condițiuni sau restricțiuni, se va considera ca un refuz al ofertei și totodată ca o nouă ofertă.

Art. 135. — Comerciantul, care este asupra executărei pendinte a unui contract comercial, încheiat cu un alt comerciant, sau cari s'a oferit acestuia pentru îndeplinirea unor însărcinări, este dator a se pronunța imediat asupra însărcinărilor sau ofertei primite, tăcerea sa considerându-se ca o acceptare a ofertei sau a însărcinării.

Chiar în cazul când refuză oferta sau însărcinarea, este dator ca în mod provizoriu și în comptul propunătorului sau a mandatului să ia măsuri pentru ferirea mărfurilor sau altor obiecte, trimise odată cu oferta, de eventualele stricăciuni, cu condițiunea ca aceasta să o poată face fără propriul său prejudiciu, și având garanția necesară pentru despăgubirea de cheltuielile, ce ar putea avea întâmpinat.

Tribunalul competent, la cererea celui însărcinat, poate ordona depunerea obiectelor trimise într'un magazin general, sau sub custodie, până când proprietarul dispune de ele.

Art. 136. — Când moneda arătată într'un contract, nu are curs legal sau comercial în țară, și când cursul ei nu a fost determinat de însăși părțile contractante, plata va putea fi făcută în moneda țării, de pe cursul ce va avea schimbul la vedere în ziua scadenței și la locul plăței; iar când în acea localitate nu ar fi un curs de schimb, de pe cursul pieței celei mai apropiate, afară numai dacă contractul poartă clauza „efectiv” sau o altă asemenea.

Totuși legea dela 3 Iunie 1923 care a creiat „Oficiul plăților particulare în monedă străină” și va produce efectele sale legale, până la abrogarea sa, care se va face ulterior.

Art. 137. — În obligațiunile comerciale, co-debitarii sunt ținuți în mod solidar, afară de stipulațiune contrară.

Aceiași prezumțiune există și în contra fidejurarului, chiar necomerciant, care garantează o obligațiune comercială.

Ea nu se aplică și la necomercianți, pentru operațiuni cari, încât îi privește, nu sunt fapte de comerț.

Art. 138. — Datoriile comerciale lichide și plătibile în bani, produc dobândă de drept din ziua când devind exigibile.

Art. 139. — În obligațiunile comerciale, instanțele judecătorești, nu pot acorda termene de grație, acordate de codul civil.

Art. 140. — Retracul litigios prevăzut de codul civil, nu poate avea loc în caz de cesiune a unui drept derivând dintr'un fapt comercial.

Art. 141. — Obligațiunile comerciale și liberațiunilor se probează:

- Cu acte autentice;
- Cu acte sub semnătură privată;
- Cu facturi acceptate;
- Prin corespondență;
- Prin telegrame;
- Cu registrele părților;

Cu mărciri, ori de câte ori autoritatea judecătorească va crede că trebuie dovadă nu ar fi admisă de prevederile codului civil;

În sfârșit, prin orice mijloace de probă admise de codul civil.

Art. 142. — Telegrama face probă ca act sub semnătură privată, când originalul este subscris de însuși persoana arătată într'ansa ca trimițătorul ei. Ea face aceeași probă, chiar dacă această persoană este subscrisă de o altă mână, când ar fi probat că originalul a fost predat oficiului telegrafic sau trimis spre a i se preda de însăși acea persoană.

Dacă subscrierea originalului este autentică de autoritatea competente, atunci se aplică principiile generale. În caz când identitatea persoanei care a scris sau predat originalul s'a stabilit alte moduri, prevăzute de regulamentele telegrafo-postale, proba contrariu este admisă.

Data telegramelor stabilește, până la proba contrarie, ziua și ora în care ele au fost în adevăr expediate de oficiile telegrafice.

Art. 143. — În caz de eroare, schimbare sau intransmiterea unei telegrame, se aplică principiile generale asupra culpei. Cu toate acestea, trimițătorul unei telegrame se prezumă în afară de orice culpă, dacă a îngrijit a o colaționa sau recomanda, conform dispozițiilor regulamentelor telegrafo-postale.

Art. 144. — Posesorul unui titlu la purtător uzat, stricat, distrus, are dreptul ca, contradictor cu emitentul, să ceară un duplicat al acestui titlu, sau un titlu echivalent.

Cheltuielile privesc pe reclamant.

În privința titlurilor datoriiilor publice, a biletelor de bancă și a altor titluri de asemenea natură, se vor observa legile speciale.

Revendicarea titlurilor la purtător pierdute, furate, sustrase, etc., sau cari au fost dobândite prin dol, fraudă sau reacredință, nu se admite decât în contra celor ce le-a găsit, furat sau ar fi întrebuințat dolul, fraudă ori reaua credință pentru a le dobândi, precum și contra aceluia cari le-au primit, cu orice titlu cunoscând cauza eposesiunii.

(Va urma).

CRONICĂ.

Bancruta frauduloasă a Băncii Elino-Române din Brăila. Verificarea gestiunii băncii falite Elino-Române a scos la iveală lucruri foarte interesante. Pasivele se urcă la suma de Lei 258,731.835, iar activele la Lei 213,311.201, însă după constatarea experților, suma de Lei 122,991.562 nu se poate încasa din cauza insolabilității debitorilor. Unii debitori și firme sunt inexistente, în consecință activul realizabil ar fi Lei 90,319.675. Până în prezent s'au intentat 182 de acțiuni pentru neplata creanțelor băncii Elino-Română. Din registre se constată tot felul de falsuri făcute de conducătorii băncii. Exemple tipice: un director de bancă din Brăila a primit suma de Lei 50.000, recompensă pentru că a onorat un cec fără acoperire. Alta: directorul Centralei Fotiade, a încassat în ajunul crăhului, cu o chitanță falsă, Lei 4,000.000. Bazat pe aceste fapte, judele-sindic, a cerut parchetului trimiterea în judecată pentru bancrută frauduloasă a tuturor membrilor consi-

liului de administrație, censorilor, directorilor centralei și sucursalelor fostei bănci Elino-Române.

Unificarea nomenclaturei vamale. Comitetul de experți însărcinat cu pregătirea unificării nomenclaturei vamale și-a terminat lucrările. S'au examinat observările prezentate de grupările interesate ale producției și comerțului din 21 de state, cărora secretariatul Societății Națiunilor le comunicase în prealabil proiectul de nomenclatură susceptibilă de a servi de bază tarifelor vamale.

Cadrul nomenclaturei vamale fiind acum definitiv, experții au amânat lucrările până la sesiunea din Octombrie când vor proceda la stabilirea nomenclaturei de ansamblu.

O industrie rentabilă în Franța este neapărat aceea a spectacolelor. Asistența publică, a publicat în zilele acestea, suma încasărilor tuturor teatrelor, cinematografele, dancingurilor și altor locale de petrecere. În anul 1927 s'au încassat 539 milioane franci francezi sau 3 miliarde 53 milioane Lei. Acum o sută de ani încassările anuale n'au depășit suma de 5 milioane franci, însă atunci nu erau decât 12 teatre, iar acum sunt în Paris 500 localuri de spectacole. Parisul de prezent are de cinci ori populația de acum o sută ani, în schimb are de 45 ori mai multe localuri de petrecere. În 1913 aceste încassări erau de 68 milioane franci, în 1919 întrece suma de 148 milioane franci. Prețurile locurilor în medie au crescut de 4 ori față de cele din 1919, — comparând însă produsul din 1927 cu cel din 1913 teatrele au adus de 8 ori mai mult ca înainte de războiul mondial.

Rezolvirea crizei de locuințe Ministerul muncii a depus la Cameră un proiect de lege prevăzând construirea a 200.000 locuințe ieftine și 60.000 mai scumpe. Programul lucrărilor fixat de proiectul de lege se va executa într-o perioadă de câțiva ani.

Aceasta soluție fericită și unica eficeace pentru ameliorarea crizei de locuințe nu-i însă la noi, ci Ministrul muncii al Franței a întocmit proiectul amintit. La noi pentru Capitală se repartizează mult trâmbișatul fond de 100 milioane Lei, iar în orașele din provinciile alipite se rechiziționează!

Monopolul chibriturilor în Ungaria. Este știut, că în Ungaria aproape până acum fabricarea chibritelor a făcut obiectul comerțului liber. Având însă Ungaria nevoie de bani, guvernul printr-o lege specială, cedează monopolul chibriturilor pe termen de 50 ani unui consorțiu suedez în schimbul unui împrumut de 36 milioane dollari.

Cursul Valorilor la București

la 5 Iulie 1928.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	200—210
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	100—110
Scris Rurale	5	62 ¹ / ₂ — 63
Scris Urb. București	5	61— 61 ¹ / ₄
Scris Urb. Iași	5	60 ³ / ₂ — 61
Comuna București	4	62— 64
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	55— 60
Împrumutul Național 1916	5	80 ¹ / ₂ — 81
Împrumutul Unirii 1919	—	68 ¹ / ₂ — 69
Împrumutul Refacerii 1920	5	68— 69 ¹ / ₂
Renta împrumutării	5	62 ¹ / ₂ — 62 ³ / ₄
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	100—110
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	90— 95

BĂNCI

	Val. nom.	
Banca Națională	500	14100—14200
Marmorosch Blank & Cie	500	1825—1850
Românească	500	1300—1310
„ pui	500	1100—1110
De Scont	500	480— 500
Comerc. Română	500	1500—1520
Credit Român	500	1300—1350
Generală	500	830— 850
Viticola	500	525— 535
Comerț Craiova	500	1100—1150
Com. Ital. și Rom.	500	800— 820
Albina Sibiu	500	1125—1150
Carpaților	500	400— 410
Franco-Română	500	380— 390

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	7700—7750
Națională	500	1600—1650
Generală	500	3300—3400
Agricola	500	1320—1350
Steaua României	500	950—1000
Prevederea	200	290— 300
Soc. Urania	1000	1800—1900

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1700—1750
Astra Română	500	3400—3425
Speranța opt.	500	1325—1375
Speranța pui	500	950— 960
Petrol Blok	500	405— 415
Petrolul Rom. opt.	500	960— 970
Petrolul Rom. (pui)	500	510— 550
I. R. D. P. opt.	500	515— 520
I. R. D. P. III vârs.	500	300— 320
Concordia	250	1500—1520
Creditul Minier	500	1300—1310

DIFERITE SOCIETĂȚI

	Val. nom.	Cursul
Reșița	500	1000—1010
C. Tramv. Buc.	500	1220—1230
Govora-Călimănești purtător	200	300— 310
Govora-Călimănești nom.	200	300— 310
Cartea Românească	500	455— 470
Creditul Technic purt.	500	500— 510
Creditul Technic nom.	500	500— 510
Letea opt.	500	1250—1260
Clădirea Românească	500	940— 950
Mica ex. cup.	500	800— 810
Carpațina	500	950— 960
Credit Industrial	1000	1170—1180

MONEDE EFECTIVE

Dolari	163·00—164·—
Sterline	795·00—800·—
Lirete	8·63— 8·67
Cor. cehe	4·90— 4·95
Franci francezi	6·50— 6·53
Franci belgieni	4·50— 4·60
Franci elvețieni	31·50— 32·—
Mărci germane	39·50— 40·—
Zlofi	18·50— 19·—
Silingi	23·40— 23·60
Pengő	28·90— 29·20
Dinari	2·90— 2·93
Leva	1·18— 1·21
Drachme	2·10— 2·13
Lire otomane	84·00— 85·—
Napoleon	635·00—645·—

AVIZ.

„PATRIA“, bancă pentru credit, comerț și industrie în Blaj face cunoscut onorațiilor depozenți ai săi că cu începere dela 1 Iulie 1928 reduce dobânda la depunerile spre fructificare și în cont-curent la 12⁰/₁₀₀ brutto anual.

Publicațiune.

Având în vedere circulara Băncii Naționale și hotărîrea luată de toate băncile din țară, aducem la cunoștința depozenților noștri, numai pe aceasta cale, că începând cu ziua de 1 Iulie 1928 etalonul la depuneri se reduce astfel:

la depunerile blocate, la 12⁰/₁₀₀ netto și
la depunerile la vedere, la 8⁰/₁₀₀ netto.

Impozitul cătră stat îl plătește banca din al său.

Brad, la 30 Iunie 1928.

Banca Crișana din Brad
și filialele acesteia din Baia de Criș, Halmagiu și Gurahonți.

„ȚÂNȚĂREANA“, institut de credit și economii, soc. pe acțiuni, Țânțari.**CONVOCARE.**

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „ȚÂNȚĂREANA“, societate pe acții în Țânțari, sunt invitați la

a VII-a adunare generală ordinară

care se va ține în ziua de 15 Iulie 1928, orele 3 p. m., în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administrație și Comitetului de cenzori asupra rezultatului gestiunii din anul 1927
3. Descărcarea Consiliului de administrație și cenzorilor.
4. Impărțirea profitului curat.
5. Alegerea a 3 membrii în Comitetul de cenzori, pe termen respective cu mandat de 3 ani, în locul lui Șofrone Gavrilă, Dumitru Gavrilă și Nicolae Picu.
6. Stabilirea jetoanelor de prezență pentru Consiliul de administrație.
7. Eventuale propuneri.

Țânțari, la 24 Iunie 1928.

Consiliul de administrație.

NB. Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală sunt rugați a-și depune acțiunile înainte de deschiderea adunării la „cassa institutului“.

Activ.		Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1927.		Pasiv	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa	258.387	66	Capital		
Imprumuturi cambiale	3.867.282	—	Fondul de rezervă	219.942	—
Imobile	1	—	„ construcții	20.000	—
Mobilier	1.582	20	„ filantropic	4.607	32
Diverși debitori	7.091	40	Depuneri spre fructificare		3.440.362
Reforma agrară	34.091	75	Dividendă		220
			Interese transitorii		102.938
			Profit curat		130.365
					09
					4.168.436
					01

Debit.		Pierdere și Profit		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Interese după dep. spre fruct.	424.552	91	Interese împrumuturi	703.620	—
„ fonduri	19.995	—	„ div. debitori	8.970	—
Salare	44.400	—	Arândă		5.900
Jetoane de prezență		5.400			
Spese generale:					
Diferite cheltuieli	17.426	—			
Impozite către stat	68.447	—			
Amortisment:					
Mobilier	394	—			
Diverși debitori	1.020	—			
Chirie		6.490			
Profit curat		130.365			
		09			
		718.490			718.490

Țânțari, la 31 Decembrie 1927.

Contabil autorizat: s. s. Nicolae Bărbat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: s. s. Ilarie Gonțea s. s. Petru Danciu s. s. Stefan Ciolan s. s. Leonte Taus
s. s. George Grămadă s. s. Nicolae Bărbat s. s. Alexe Morar s. s. Iosif Ciolan s. s. Nic. Bodean

S'a revidiat și aflat în consonanță cu registrele institutului.

Țânțari, la 24 Iunie 1928.

COMITETUL DE CENSORI:

Președinte: s. s. Șofrone Gavrilă s. s. Dumitru Gavrilă s. s. Stefan Grama
s. s. Ioan D. Comanelea s. s. Nicolae Picu s. s. Nicolae Gavrilă